

Leialtasuna agintean dagoenaren arau alda daiteke

Seaska, Iparraldeko ikastolen federazioa, borroka gorrian ari da enegarrenez. Falloux legea izan da azken okupazioaren (Baionako PSko egoitza) eta mobilizazioen leherrarazlea. Lege hau eskola laizistaren –publikoa– eta katolikoaren –pribatua– arteko desakordioak trenkatzeko sortu zen 1850ean. Harrigarria bada ere, Frantziako Estatuak lege zahar hori baliatzen du –suprefetaren bidez– ikastolek betetzen duten zerbitzu publikoa ukatzeko.

| MIKEL ASURMENDI |

HENDAIKO IKASTOLAK –Gure ikastola izenekoa– eraikin berri bat eskatu dio Herriko Etxeari, aspaldi eskatu ere, bere 400 ikasleak era duinez egokitzeko. Udalaren diruz eraikitako lehen egoitza 1994koa da; Hapetenia karrikan dago. Egungo auzapez Battitte Salaberri zen ikastolako presidentea orduan. Auzapeza, berriz, Raphaël Lassalette (PS) zen. Udal talde sozialista hartan ere Kotte Ezenarro hautetsia zegoen, finantzaio arduraduna. Ezenarrok 2001ean hartu zuen auzapez kargua; Lassalletteren segida. 2008ko bozetan, Salaberrik (Bateginik Aintzina) Ezenarro (Ezker Anitza) garaitu zuen ustekabea. Etxegintza izan zen udalerriko agintaritzaren aldaketaren eragile nagusia.

Eraikin berria behar

1994an egungo ikastolaren eraikina zabaldu orduko txiki geratu zen. 2001ean, Ezenarrok berak –auzapeza jada– arazoari irtenbidea emanen ziola hitzeman zuen. Hitza eman zuen ere Salaberrik, 2008an. Euren asmoa ikasleak bi egoitzetan egokitzea zen, egungoan eta berrian; 200 ikasle bakoitzean. Dongoxenia auzoan aurreikusi zen proiektua. Egitasmoa denboran ainguratu zen, ordea. Izan ere, ikastolak udaletxean –Gobernuan zein oposizioan– ditu “arerioak”; Ezenarroren nahiz Salaberriren taldean. Hots, herriko bozetarako zerrende-

DANI BLANCO

“Kotte Ezenarrok ez du jakin une erabakigarri honetan, euskararen alde garen guztiekin bat egiten” erran digu Battitte Salaberri auzapezak.

tan –Ezenarroren eta Salaberriren zerrendetan– ezker, eskuin, zentro, berdeak edota abertzaleak daude. Udalbatzan, talde nagusi bi hauez gain, Biharko Hendaia dago; ezker abertzalearen ordezkaritza, Iker Elizalde hautetsi bakarra izaki. Ikastolaren afera ulertzeko 2014ko udal bozak kontuan hartu behar ditugu,

baita iazko ikasturtearen hasieratik Gure Ikastolak berak aurrera eramane dituen desmartxak. Halaber, komenigarria da, iragan berri horretan hiru hautetsi bereziki aipatzea. Claude Vieira (Le Parti de Gauche) lehenik. Frantses eskola publikoko irakaslea. Lassalletteren eta Ezenarroren udal taldeko hautetsia izan

zen, eta legealdi honetan Salaberriren taldekoa –lehen axuanta– iragan urtera arte. Izan ere, Sallaberrik ikastolarentzako eraikin berria gauzatzeko egitasmoa mahai gainean jarri zuen unean, Vieirak dimisioa eman zuen. Hitz bitan: Vieira, Jules Ferryren jarraitzaile sutsua da, jakobinista izateaz gain. Salaberriren hitzetan, bere taldean sartu zenean, ikastola berria eraikitzeke oniritzia eman zion. Gero hitza jan zuen. Richard Beitia da beste hautetsia. Eskuindarra. Auzapez izatea helburu duena, Vieira bezala, euskararen eta ikastolen kontrakoa. Ez dira bakarrak. Harrigarria bada ere, Salaberriren taldeko zortzi hautetsik egitasmoaren kontrako boza eman zuten; apirilaren 25ean bozkaturak. Egitasmoak kontrako 14 boz jaso zituen. Ezenarriren taldekoenak beste seiak. Ikastola berriak 17 boz izan zituen alde, 15 Salaberriren taldekoen bozak, eta beste biak Jean Baptiste Etcheberriren –Ezenarriren taldekoa– eta Elizalde abertzaleenak. Bi abstentzio izan ziren, auzapezaren taldekoenak.

Eraikin berria –Behobide etorbidetan– gehiengo onetsia izan zen. Udalbatzak Patrick Dallennes suprefetari proiektua helarazi zion –Hollanderen aro berriko lehen suprefeta–. Honek egitasmoa legez kanpokotzat jo zuen, Falloux legearen “estakuruan”. Galdera bi jalgi zaizkigu, bi gutxienez. Baga: 1994an ikastola eraiki bazen, orain zergatik ez? Biga: Estatuak Seaskaren hainbat sail onartzeaz gain, ekonomiko ki laguntzen badu, zergatik debekatzun dio Herriko Etxe bati tokiko ikastola eraikitzea?

Galdera horien erantzunak Frantziako Estatuak hezkuntzan eta hizkuntzari buruz daraman politikaren baitan daude. Erreportaje honen asmoa, berriz, udalerri honetan hautetsiek euskararekiko –ikastola tarteko– duten jarrera kontrajarria azaltzea da. Esaterako, Ezenarrok “udal gobernuaren adostasun eza” aurpegiratu dio Salaberriari. Horixe omen da, bera egitasmoaren aurka egoteko arrazoietako bat.

“Kotte Ezenarrok ez du bere taldekoen adostasuna bultzatu, alderantziz, ados zegoena isilarazi du”

Bakartxo Arrizabalaga
Bateginik Aintzina-ko hautetsia

Ezenarro versus Salaberri

Bakartxo Arrizabalaga hautetsia da (Bateginik Aintzina), euskararen arduraduna. Hautetsi honek ez du udal taldeen kontraesanak ukatzen: “Hauteskundeetarako zerrendak komenigarritasunaren arabera osatzen dira. Beitia, adibidez, ez da euskararen aldekoa. Gure taldean ere kontraesanak daude, noski. Bagenekien gai honetan zaila izanen zela aurrera egitea. Harri koskorak jan ditugu. Euskararen gaia lekuko”.

“Euskarak baditu aldekoak eta kontrakoak, horren isla da ikastolaren proiektuari buruzko bozketa” erran digu. Hau da, euskara ez da neutroa, nahiz eta neutralizat jo dai-

tekeen jendea izan bada, bakan batzuk halere. Arrizabalagak ez du Ezenarriren jarrera “ulertu”, ez onartu, noski. Printzipioz, Ezenarro euskararen aldekoa baita. Auzapez ohiaren jarrera azaltzen duen gertaera bat azaldu digu: “Ezenarriren kide Suertegarayk ikastolaren eraikinaren kontra bozkatu zuen 1994an. Gizartean euskararen aldeko bilakaera nabarmena izan da hoguei urteotan, eta orain, udalbatza prestatzeko aurreko bileran alde bozkatu zuela adierazi zigun”. Suertegaray baina –eskola publikoko irakaslea hau ere–, bozketa egin zen kontseilu egunean ez zen bertan egon, Ezenarriari “ahalorea” eman zion eta haren boza aurkakoa bihurtu zen: “Ezenarrok ez du bere taldekoen adostasuna bultzatu, aitzitik, ados zegoena isilarazi du” dio hautetsi honek.

Herrian bolo-bolo dabil uste hau: “Beitia datorren urteko bozetarako bere hautagaitza prestatzen ari da, baita Ezenarro ere. Euskararen kontrako bozak bildu nahi dituzte. Batek eskuineko bozak eta besteak ezkerrekoak. Euskararen kontrakoenak betiere”.

Ezenarrok egitasmoaren kontra egoteko argudio gehiago eman digu ordea: “Ni ez naiz kontra. 1994an beste era batez landu genuen ikastolaren proiektua. Gu alde gaude, txostena lantzeko eraren aurka gaude. Salaberri dorpeki ari da, txostena ez baita arauen arabera eginga”. Areago: “Vieirak lehen, Beitia orain, suprefetari idatzi diote proiektua ez dela legezkoa erranez, irregulartasunak dituela. Beraz, Salaberrik ikastolak, denak, arris-

Xapoa

Bartolo
taberna - jatetxea

Euskal sukaldaritzan eta pintxotan aukera zabala

Fernán Calbetón, 38
Donostia - San Sebastián

© 943 420 279
www.casabartoloetxea.com

GAIZKA IROZ

“Ikastolaren alde egiteko prest naiz, baina ez Salaberri borrokalari arriskutsuaren alde. Gainera, biktima ausartaren rola jokatzeko”, erran digu Kotte Ezenarrok.

kuan jarri ditu, eta gainera biktimarena egiten du. Arazoak bere taldean ditu”.

Arrizabalaga, Etxeberri edota Elizalde, egitasmoaren aldekoak, udalbatzako hiru taldeen ordezkariak, proiektuak teknikoki akatsak dituela onar dezakete. Hasteko, diotenez, berau ongi taxutu behar duten hautetsiek proiektuari trabak jartzen dizkiotela. Alabaina, hori ez da arrazoi nahiko, Ezenarrok egitasmoaren aurka horren sutsu aritzeko. Elizalde honela mintzatu zaigu: “Hauteskundeak heldu den urtean izateak badu zerikusia. Ikastola manipulatzeko joera dute bi aldeek, ‘guk egin dugu ikastola politena, egokiena’ esateko. Proiektua hauteskunde logikaren gainetik dago guretzat”. Biharko Hendaiaren hautetsiaren esanetan, alde tekniko eta finantzazioa kritikatu daiteke, baina Ezenarroren taldeak —finantzazioa dela, poliza bat dela, lekua dela...— dena baliatu du kontra egiteko.

Ezenarrok hurrengo bozak irabaziko balitu, antzeko proiektua ez ote lukeen aurkeztuko galdetu diogu berari, legearen aplikazioa subjektiboa baita: “Falloux legea nahien arabera interpretatu daiteke.

Ados. Baina nola saihestu dezakegu legea proiektu kaskar horrekin? Suprefetak berau ikusi eta aulkitik erori da. Finantziarioa alde edo moldez eginen dela dio txostenak. Arriskuak ez dira gainditzen ausarta

“Ikastola manipulatzeko joera dute bi aldeek, ‘guk egin dugu ikastola egokiena’ esateko. Guretzat proiektua hauteskunde logikaren gainetik dago”

Iker Elizalde
Biharko Hendaiako hautetsia

zarelako. Ni ikastolaren alde egiteko prest naiz, baina ez Salaberri borrokalari arriskutsuaren alde. Gainera, biktima ausartaren rola jokatzeko. Vieirak eman zion lehen ezpata kolpea eta Beitiak estokada, ez guk, bere axuantak baizik”.

Bistakoa da: Ezenarrok ez bide ditu auzapez zenean jaso omen zituen zartak aiantzi. Orbainak irekiak ditu, ez ditu sendatuak antza:

“Mitterranden garaian ikastola altxatu genuen guk, Lassalette auzapez zelarik. Neroni auzapez nintzela, ikastola handitzen lagundu genuen”. Ezenarrok ez du udaletxe-ko aulki nagusitik “bota” izana aiantzia. Berak dioenez, etxebizitza sozialaren alde egin zuen. Etxegintzaren uhin erraldoia Hendaiaren zabaldu zenean, egur galanta jaso zuen Salaberri buru zuen oposizio-tik. Orain, berak, irudiz, “odolkiak ordainetan” legea aplikatu nahi du: “Aizu, guk hainbat egitasmo aurrera atera (Hirigintza Tokiko Plana) eta poliziak bi orduz galdezkatuak izan ginen oposizioaren salaketa zela medio. Prebentziozko atxilotetak jasan genituen, hirigintzako teknikaria erradiadore batean lotua ikusi dut nik”. Gogor jo omen zuten bere kontra. Auzapez zenean —honen aurreko legealdian—, hainbat proiektu zapuztu zioten, baita burua makurrarazi ere: “Orain beren proiektuaren alde jartzea nahi dute? Zergatik aurkeztu dute berau agintaldiaren bukaeran? Vieirak ni nahi izan ninduen akabatu, baina ez zuen lortu. PSTik kanpo bota genuen. 2008an Salaberriren taldean sartu zen. Salaberrik Vieiraren sostengua baliatu zuen auzapez bihurtzeko, baina bizkarra eman zion ikastola eraikitzeke unean. Nola egin daiteke horrekin akordio bat?”

Gardentasuna eta adostasuna

Gardentasun eta adostasun lemak bere egiten dituzte politikariek. Horiekin denak leialak omen dira agintzen dutenean: “Kotte Ezenarrok ez du politikoki goi-mailako begiradarik ukan. Alderantziz, epe motzera jokatu du. Euskara gai politikoa dela? Ados. Alabaina, nork bere interes politikoak bazter uzten jakin behar du. Ezenarrok ez du jakin, une erabakigarri honetan, euskararen alde garen guztiekin bat egiten. Iraganeko aferak ekarri ditu mahai gainera, funtsean, heldu diren urteko bozak buruan dituelako. Auzapez izan nahi du ororen gainetik”. Egungo auzapez Battitte Salaberriren hitzak dituzu horiek. Zenbat buru hainbat aburu. Zuk zurea eginen duzu, irakurle. ■

